

Ustanova Slovenska znanstvena fundacija, Štefanova ul. 15, 1000 Ljubljana, tel.: 01/426 35 90, faks: 01/426 35 91, e-pošta: info@szf.si; www.szf.si

Informacije

ISSN 1580-5521

št. 03, Maj / Junij 2009

Vsebina:

1 Uvodnik

2. 15 let SZF

Ponosni smo na zaupanje ljudi in organizacij v SZF

4 Aktualno

SZF začela z novim krogom posvetovanj s članicami Sveta ustanove

7 Človekoljubje

Sklad za mlade talente pri SZF.

Velika donacija žepnic o Noordungu ljudem Savinjske regije

8 Zgodilo se je

10 Donatorji

Uvodnik

Recesija je že do sedaj povzročila veliko odpuščanja zaposlenih in porast revščine v Sloveniji, še zlasti v severo-vzhodnem delu države. Revščino občuti že marsikdo. Čeprav ga je sram, da bi položaj v katerem je, priznal. Bolj kot brezposelne pa revne starše boli, ko vidijo, da svojim otrokom ne morejo več sami omogočiti redno prehrano v šoli, udeležbo na šolskih in obšolskih dejavnostih. Zaradi premajhnih prijav niso organizirane najrazličnejše ekskurzije. Mediji nas iz tedna v teden zasipajo s sestavki o odpuščanjih, revščini in aroganci (kvazi) lastnikov brez srčne kulture.

Ljudje s srčno kulturo pa vidijo v ustanovah, tudi v Slovenski znanstveni fundaciji, priložnost, da na organiziran, dobro premišljen in racionaliziran način lahko naredijo kljub relativno skromnim osebnim možnostim, z združevanjem t.i. »malih donacij« veliko dobrega, plemenitega za prihodnost znanosti na Slovenskem, pa naj bodo ta sredstva usmerjena k raziskovalcem, študentom, mladim talentom iz osnovnih ali srednjih šol oz. za organizacijo letnega festivala znanosti ali za izdajo znanstvenih monografij. Čas krize ne sme vplivati na ljudi, da ne bi preko Slovenske znanstvene fundacije ali drugih ustanov vlagali v znanost. Čas krize bi moral celo pospešiti vstopanje novih filantropov v krog donatorjev Slovenske znanstvene fundacije. Ta proces ob naporih osebja ustanove že teče in ima rezultate, ki si jih vsi želimo.

Dr. Edvard Kobal

15 let SZF

15 let SZF

Prof.dr. Rado Bohinc, predsednik Sveta ustanove SZF

dr. Edvard Kobal, direktor SZF

Prof.dr. Venčeslav Kaučič, predsednik Znanstvenega sveta SZF

Prof.dr. Andrej Umek, predsednik uprave SZF

Ponosni smo na zaupanje ljudi in organizacij v SZF

Na slavnostni akademiji Slovenske znanstvene fundacije (SZF) ob 15. obletnici njene ustanovitve dne 25. maja 2009 je dr. Edvard Kobal, direktor, predstavil predstavnikom članic Sveta ustanove, uprave, Znanstvenega sveta, članicam in članom Kluba prijateljev SZF ter visokim gostom, med njimi gospodu Jožefu Školjču, državnemu sekretarju, finančno shemo ustanove v njenih prvih 15 letih. Iz govora povzemamo najpomembnejše ugotovitve.

Zgodovinski in naknadni ustanovitelji, članice Sveta ustanove, donatorji, sponzorji in drugi partnerji SZF so v prvih 15 letih (do vključno 31. decembra 2008) ustanovi zagotovili premoženje v skupni (ocenjeni) vrednosti 10 milijonov EUROv. 9,7 milijonov EUROv je bilo denarnih sredstev, okoli 0,3 milijona EUROv pa je bilo premoženja v nedenarni obliki (poslovni prostori, umetniška dela).

Za ustanovo in njeno izvajanje poslanstva je bilo na voljo okoli 9 milijonov EUROv. Dotacije, sponzorska sredstva, prihodki od organiziranja lastnih skrivnosti ter prihodki od upravljanja s premoženjem ustanove so predstavljali v povprečju od 85 do 90 % vseh prilivov v sklade ustanove med poslovnimi leti. Še prav posebej pa smo ponosni na delež donacij slovenskih in tujih pravnih ter fizičnih oseb. Povprečno so donacije imele od 10 do 15 % letni delež (v zadnjih treh letih, 2006-2008, pa so dosegle povprečno že 46 %, v letu 2008 celo 60 % delež vseh svežih prilivov). Ali izraženo v denarju: donatorji so do konca leta 2008 namenili SZF skupaj nad 1 milijon EUROv. Pravne osebe so prispevale skupaj okoli 605.000 EUROv, fizične pa 530.000 EUROv. Če pa upoštevamo še donacije umetniških del, potem so fizične osebe prispevale ustanovi (do konca leta 2008) že 655.000 EUROv, torej več kot vse pravne osebe skupaj.

Udeleženci Slavnostne akademije SZF

G. Jožef Školjč, predstavnik Vlade RS in dr. Aleše Svetič, predstavnica Petrola, d.d.

Prof.dr. Andrej Umek, prof.dr. Rado Bohinc, dr. Edvard Kobal in prof.dr. Venčeslav Kaučič, pri rezanju rojstnodnevne torte

V sodelovanju s Klubom štipendistov MOL so na prireditvi nastopili mladi perspektivni glasbeniki, Anja Strajnar, Matej Haas in Filip Šijanec

V prvih 15 letih delovanja SZF je ustanovo podprlo (do konca leta 2008) okoli 230 pravnih oseb ter 2300 fizičnih oseb. Soomogočile so, da je nad 1200 slovenskih in tujih raziskovalcev ter študentov prejelo denarne podpore za svoj razvoj in uveljavljanje v mednarodni znanstveni skupnosti.

V obdobju 1994-1998 se je SZF izredno hitro razvijala, utrjevala v slovenskem podsistemu znanstveno-raziskovalne dejavnosti ter postajala prepoznavna institucija v evropskem raziskovalnem prostoru, še zlasti po včlanitvi v Evropsko znanstveno fundacijo konec leta 1995. Bila je finančno visoko stabilna, saj so dotacije predstavljale od 88 do 90 % vseh letih prilivov v sklade ustanove. Podpore raziskovalcem (in študentom) so predstavljale od 35 do 68 % vseh podpor programa znanosti. Velika večina (okoli 6 milijonov EUROv denarnih tokov) je bilo ustvarjeno prav v prvih petih letih delovanja ustanove. V tem obdobju je denarne podpore prejelo okoli 850 raziskovalcev in študentov (v prvih 5 letih delovanja).

Po letu 1998 je SZF oblikovala novo finančno shemo. V obdobju 1999-2003 je bil delež dotacij od 70 do 45 %; delež donacij pa je rasel in dosegal vrednost od 12 do 27 %. Podpore človeškim virom so se gibale med 52 in 22 %.

Iz opravljene analize za zadnjih osem let (2001-2008) delovanja SZF je razvidno, da je z združevanjem denarnih sredstev domačih in tujih pravnih ter fizičnih oseb iz naslova donacij in prihodkov vezanih na premoženje in lastne aktivnosti ustanova podprla nad 150 slovenskih in tujih raziskovalcev v skupni vrednosti okoli 335.000 EUROv. Podprla pa je tudi nad 210 slovenskih in tujih študentov v skupni vrednosti 332.000 EUROv.

Nanizani podatki nas prepričajo o pomembnem delu, ki je bilo opravljeno v prvih 15 letih SZF. Bodimo zato ponosni – vsak zase na svoj osebni prispevek k uspešnosti in učinkovitosti SZF. Bodimo ponosni tudi kot med seboj povezani ljudje plemenitih namenov, zakaj kolektivna volja je bila potrebna, da SZF deluje

SZF začela z novim krogom posvetovanj s članicami Sveta ustanove

Slovenska znanstvena fundacija (SZF) je junija 2009 zastavila nov krog posvetovanj s članicami Sveta ustanove SZF z namenom oblikovanja izhodišč za strateški načrt ustanove v srednjeročnem obdobju 2010-2015. Razmere na gospodarsko-finančnem področju na katerem opravlja svoje osnovne dejavnosti dobra polovica članic Sveta ustanove zahtevajo oblikovanje takšnega strateškega načrta, ki bo združil čim več članic v skupen nastop preko SZF ter zmanjšal previsoko »soliranje« nekaterih. To namreč v danih razmerah ne more prinašati učinkov, ki jih marsikdo upravičeno pričakuje.

SZF je maja 2009 s pomočjo medijev javnostim na Slovenskem predstavila ne le pretečenih 15 let poslanstva, ampak tudi izpostavila pomen »zdravega in optimističnega dela družbe v kriznih časih«. SZF namreč mora ljudem – prosilcem s programom svojih neodvisnih denarnih podpor – vlivati upanje, da je zaradi solidarnega sodelovanja filantropov mogoče nadaljevati z znanstvenim izpopolnjevanjem, sodelovati na znanstvenih srečanjih v domovini in po svetu, izdajati znanstvene monografije ter sodelovati s kolegi raziskovalci iz drugih držav. Aktivnosti raziskovalcev se zaradi krize ne bi smele zmanjšati. Prav obratno bi se moralo dogajati – pojaviti bi se moralo povečano povpraševanje po raziskovalnih storitvah. Žal nekateri pokazatelji temu ne pritrjujejo. Gospodarske družbe sicer večinoma ohranjajo naložbe v raziskave in razvoj, seveda za svoje potrebe; za splošnokoristen namen pa ne kažejo večjega interesa. Posamezniki, ki se uvrščajo med prvih 100 (200) najbogatejših državljanov Republike Slovenije, že v »zlatih letih 2004-2007« niso javno (do)kazali svojega interesa za vlaganja v raziskave in razvoj. Visoka gospodarska rast, ki smo jo beležili v Republiki Sloveniji kljub višjemu življenjskemu standardu državljanov na celi črti ni vplivala na znatno rast naložb v raziskave in razvoj, niti ne na filantropno razpoloženje državljanov. Raziskave, razvoj in njihovi ustvarjalci – raziskovalci niso bili prepoznani kot potencial za slovensko prihodnost.

Nujnost preobrata

Preobrat moramo narediti v relativno neugodnem času – v času, ko se podjetja borijo iz meseca v mesec za svoj obstanek na globalnem (evropskem) trgu in v času, ko se je strah pred obubožanjem globoko zaril v veliko večino državljanov.

- 1. Članice Sveta ustanove SZF, še zlasti iz gospodarstva, bi morale združiti denar za optimalni razvoj nove generacije odličnih raziskovalk in raziskovalcev, ki bi se zaposlili v gospodarstvu oz. vsaj dolgoročno sodelovali z gospodarstvom pri reševanju njihovih problemov razvoja novih izdelkov oz. storitev.**
Usmerjanje zbranega denarja:
 - zlasti v podiplomski študij in prva leta raziskovalnega delovanja mladih doktorjev znanosti (Sklad humanista Brikcija Preprosta);
 - zlasti v srednje in dolgoročne oblike polne časovne obremenitve s problemi gospodarstva.
- 2. Posamezniki bi preko skladov SZF združili denar za razvoj odličnih raziskovalcev na izbranih področjih vodenih (usmerjenih) temeljnih raziskav.**
Usmerjanje zbranega denarja:
 - v zagotavljanje znanstvenega izpopolnjevanja v najboljših raziskovalnih centrih v Evropi ter na ostalih kontinentih;
 - v sodelovanje v okviru programov in projektov Evropske znanstvene fundacije;
 - v zgodnje odkrivanje, razvijanje in usmerjanje novih generacij raziskovalk in raziskovalcev (Sklad za mlade talente, Sklad humanista Brikcija Preprosta).
- 3. Članice Sveta ustanove in posamezniki bi preko skladov SZF združili denar za promoviranje odličnosti v znanosti na Slovenskem ter za popularizacijo raziskovalnega poklica.**
Usmerjanje zbranega denarja:
 - v program ozaveščanja državljanov o razvojni vlogi znanosti v družbi;
 - v program nagrajevanja najboljših raziskovalnih in tehniških ustvarjalcev;
 - v program razširjanja znanstvenega informiranja, komuniciranja ter objavljanja znanstvenih in poljudnoznanstvenih del v klasični in elektronski obliki.

Že vzpostavljeni finančni mehanizmi pri SZF ter nujni (potrebni) nastavki

Ad 1) Naložbe v usmerjanje in razvoj novih generacij slovenskih raziskovalcev predstavljajo eno izmed najpomembnejših skupin naložb SZF poleg naložb v že oblikovane slovenske in tuje raziskovalce. V prvem polletju 2009 je SZF podelila 7 grantov. V načrtu (za drugo polletje 2009) je podelitev še nekaj grantov. Pretežni del denarja za te grante zagotavljajo slovenski donatorji med državljani, denar za doktorande in mlade doktorje znanosti pa Svetovna federacija znanstvenikov iz Ženeve. Za zagotovitev več kot 10 grantov letno bo potrebno pridobiti donacije in dotacije Vlade RS.

V letu 2009 je bil ustanovljen **Sklad humanista Brikcija Preprosta**, ki bo pomagal doktorandom in mladim doktorjem znanosti v okviru raziskovalnih projektov na elitnih univerzah po svetu. Prve aktivnosti (od zbiranja denarnih sredstev do delitve prvih grantov, predvidoma še v tem letu) bodo stekle v zadnji četrtini leta 2009. K sodelovanju bodo povabljeni uspešna slovenska podjetja, banke, zavarovalnice ter najpremožnejši Slovenci v domovini ter po svetu.

V drugem delu leta 2009 bo SZF s članicami Sveta ustanove spodbudila javno-zasebna partnerstva med slovenskimi raziskovalci in gospodarskimi družbami.

Ad 2) SZF že omogoča določeno število neodvisnih denarnih podpor slovenskim raziskovalcem. Do konca junija 2009 je SZF podelila 10 grantov iz sredstev, ki so jih donirali državljani RS. V načrtu je (za drugo polletje 2009) realizacija še nekaj grantov. Za večje število (nad 15 grantov letno) bo potrebno pridobiti gospodarske družbe ter Vlado RS.

SZF je gostila v prvem polletju 2009 dva vseevropska znanstvena dogodka v okviru sodelovanja z Evropsko znanstveno fundacijo in sicer v mesecu aprilu s področja kemije in junija s področja ved o življenju, okolju in planetu Zemlji. Za večji obseg podpore sodelovanja slovenskih raziskovalcev v aktivnostih Evropske znanstvene fundacije bo nujno potrebno pridobiti gospodarske družbe ter Vlado RS.

Vlogo Sklada za mlade talente in Sklada za slovenske raziskovalke predstavljamo pod 3.

Ad 3) V okviru **programa ozaveščanja državljanov o razvojni vlogi znanosti v družbi** aktivno že sodelujejo slovenski in tuji raziskovalci, učitelji, mladi, umetniki, oblikovalci, novinarji. Do konca junija 2009 so program denarno podprli tako BTC, d.d., Mercator, d.d., Sava, d.d, dalje Kemijski inštitut iz Ljubljane. V kratkem bo nakazana donacija Krke, d.d. Dogovori za sklenitev pogodbe potekajo s Tušmobilom, Mobitelom ter SKB banko.

Največja prireditev bo 15. slovenski festival znanosti z mednarodno udeležbo (Ljubljana, 22.-24. september 2009). Med večjimi pa omenjamo tudi 8. Noordungov forum o davčnih olajšavah za donatorje (Ljubljana, konec novembra 2009). Poseben program »Znanost v BTC Cityju« je SZF razvila v partnerstvu z BTC, d.d., iz Ljubljane.

V okviru **programa nagrajevanja najboljših raziskovalnih, tehniških in ostalih ustvarjalcev** opravlja poslanstvo **Sklad za mlade talente**, ustanovljen novembra 2007 s strani 33 državljanov RS (na pobudo SZF). Sklad je v letošnjem letu podelil že 7 grantov (do konca junija 2009).

Faza zbiranja denarnih sredstev poteka v okviru **Sklada za slovenske raziskovalke** (ustanovljen oktobra 2008). SZF želi letos podeliti prve grante odličnim slovenskim raziskovalkam, ki tesno sodelujejo z gospodarstvom v obliki javno-zasebnega partnerstva.

Predvidoma do konca leta 2009 bo ustanovljen tudi **Sklad za slovenske raziskovalce v tretjem življenjskem obdobju**. SZF namreč želi izkušnim starejšim raziskovalcem, ki so pripravljeni delovati raziskovalno kljub formalni upokojitvi, omogočiti nadaljnje raziskovalno delovanje na izbranih temah za znanega uporabnika ter mentorsko vlogo mlajšim in mladim raziskovalcem.

V okviru **programa razširjanja znanstvenih informacij, komuniciranja znanosti ter objavljanja znanstvenih in poljudnoznanstvenih del** SZF izvaja program v okviru izdajateljsko-založniške dejavnosti. Na področju komuniciranja znanosti SZF organizira delavnice. V letu 2009 bo izvedla v dogovoru in s finančno podporo Mestne občine Ljubljana dve delavnici (ena je že izvedena).

Na področju objavljanja znanstvenih in poljudnoznanstvenih del SZF podpira s t.i. »press granti« slovenske raziskovalce in učitelje ter uresničuje lasten založniški program. V prvem polletju 2009 so založniški program podprle naslednje organizacije: BTC, Krka, Mercator, Holding Slovenske elektrarne in Riko.

Namesto zaključka

Čas krize ni čas za odlog dobrih idej. Je čas, ko je nujno ukrepanje in to takoj. Je čas za hrabre, drzne ljudi,...drzne ideje in dovolj hrabre naložbenike v imenu institucij ter v lastnem imenu.

Dr. Edvard Kobal

Evropsko oko

V Ljubljani je potekalo pomembno evropsko znanstveno srečanje

Slovenska znanstvena fundacije (SZF) je bila med 3. in 5. junijem 2009 gostiteljica več srečanj vodilnih evropskih raziskovalcev s področja ved o življenju, okolju in planetu Zemlja ter predstavnikov nacionalnih organizacij, ki podpirajo in promovirajo te raziskave kot članice Evropske znanstvene fundacije (EZF).

Stalni odbor za vede o življenju, Zemlji in okolju EZF (ESF Standing Committee for Life, Earth and Environmental Sciences, LESC) si podobno kakor drugi odbori tega vseevropskega združenja za pospeševanje temeljnih raziskav prizadeva v okviru dveh letnih srečanj spodbuditi razpravo o aktualnih vprašanih načrtovanja in izvajanja temeljnih raziskav. Raziskav, ki naj ponudijo najustreznejša orodja za reševanje konkretnih problemov, ki so na področju ved o življenju, Zemlji in okolju zelo pereči in zato zahtevajo združen in usklajen nastop najboljših evropskih poznavalcev problematike.

Jedrna skupina stalnega odbora, članica je tudi slovenska raziskovalka doc.dr. **Sonja Lojen**, Institut »Jožef Stefan«, je zasedala v sredo, 3. junija in v četrtek, 4. junija 2009 dopoldne. Popoldne pa se je začela okrogla miza na kateri so sodelovali predstavniki članic EZF iz različnih držav. Udeležence okrogle mize je na začetku pozdravil prof.dr. **Venčeslav Kaučič**, predsednik Znanstvenega sveta SZF ter slovenski predstavnik v finančnem telesu EZF.

Okrogla miza je bila prekinjena za slavnostno večerjo, ki sta jo za udeležence dogodkov pripravila prof.dr. **Andrej Umek**, predsednik uprave, in dr. **Edvard Kobal**, direktor. V petek, 5. junija 2009, je dopoldne potekal še drugi del okrogle mize. Ljubljanska srečanja Stalnega odbora za vede o življenju, okolju in planetu Zemlji so se zaključili z delovnim kosilom.

Sklad za mlade talente pri SZF

Nadarjene ljudi najdemo v vseh slojih družbe. Čeprav je nadarjenost tudi dedno pogojena, pa ne smemo zanemariti vpliva okolja na razvitost nadarjenosti. Brez spodbudnega okolja številni »naravni« talenti že zgodaj zakrniijo in ne pokažejo sadov – izjemnih ustvarjalnih dosežkov. Zato si moramo institucije, med njimi tudi Slovenska znanstvena fundacija, prizadevati, da zagotovimo podporo – denarno, materialno, pa tudi moralno mladim razvijajočim se talentom. V ta namen smo pozno jeseni leta 2007 ustanovili Sklad za mlade talente.

Pobudo za ustanovitev sklada so SZF jeseni 2007 posredovali učitelji. SZF je pobudi prisluhnila in povabila večjo skupino posameznikov k doniranju ustanovitvenega premoženja. Odzvalo se je 33 državljanov Republike Slovenije, med njimi tudi ljubljanski župan gospod **Zoran Jankovič**, podžupan gospod **Aleš Čerin**, dr. **Slavko Ziherl**, dr. **Zora Konjajev**, akad.prof.dr. **Janez Peklenik**, akad.prof.dr. **Biba Teržan**, akad.prof.dr. **Jože Toporišič**, dr. **Milan Čerček**, mag. **Janez Sodrznik** in gospod **Otto Daniel Malenšek**.

Darovalci ustanovitvenega premoženja so postali zgodovinski ustanovitelji sklada. Sklada, katerega osnovni namen je zagotavljanje neodvisnih denarnih podpor za osebni razvoj, napredovanje in uveljavljanje v zgodnjem obdobju življenja nadarjenih ljudi.

Združena sredstva sklada se prednostno usmerjajo v izboljšanje pogojev šolanja in študija, za prve raziskovalne projekte, za sodelovanje pri promociji znanosti in ustvarjalnosti ter za uresničitev zamisli za nove proizvode in storitve gospodarstva.

Pomembni akciji zbiranja sredstev za mlade talente v letu 2008

V poslovnem letu 2008 sta v okviru Sklada za mlade talente potekali dve akciji. Pobudo za prvo je dal gospod **Aleš Mižigoj**, gospodarstvenik, filantrop in član Kluba prijateljev SZF. Ob svojem 80. rojstnem dnevu je povabil sorodnike, znanke, prijatelje in nekdanje poslovne partnerje k doniranju ter tako s pomočjo **42** donacij državljanov ter z eno donacijo delniške družbe Medex v kateri je bil dolgoletni direktor in je sedaj svetovalec uprave, zagotovil skupaj **7.065 EUR**.

Drugo akcijo zbiranja sredstev za sklad je izvedla strokovna služba SZF v mesecu novembru in decembru 2008. K sodelovanju je povabila **470** državljanov, med njimi **63** članov SAZU ter **97** politično ozaveščenih in delujočih državljanov (poslanci Državnega zbora RS, svetniki MOL).

Odzvalo se je **12** članov SAZU. Prispevali so skupaj **1.255 EUR**.

Izmed omenjenih 97 politično aktivnih državljanov sta se odzvala le **2 (!)** in donirala skupaj **20 EUR (!)**.

Kdo ima srce za druge?

Iz rezultatov obeh akcij je mogoče zaključiti, da je izrednega pomena sočutje in interes pomagati mladim nadarjenim ljudem. Tega je pokazal del članstva SAZU, zlasti pa gospod **Aleš Mižigoj** z osebno donacijo, vplivanjem na vodstvo družbe Medex ter na svoje znanke in nekdanje poslovne partnerje. Zelo malo sočutja in interes pa so pokazali slovenski politiki. Zelo nizek odziv je bil vsekakor veliko presenečenje za SZF.

Dr. Edvard Kobal

Velika donacija žepnice o Noordungu ljudem Savinjske regije

Slovenska znanstvena fundacije (SZF) se je ob svoji 15. obletnici odločila, da bo širila med ljudmi branje izvirne slovenske naravoslovne in tehniške literature. V ta namen je ob podpori več gospodarskih družb (BTC, Krka, Mercator, Holding Slovenskih elektrarn, Riko) izdala prvo knjigo – žepnico v novi zbirki Velikani ustvarjalnosti, knjigo o vizionarju vesoljskih poletov in bivanju v vesolju Hermanu Potočniku Noordungu.

Dr. **Edvard Kobal**, direktor SZF, je v četrtek, 4. junija 2009, dopoldne v Celju na zaključni prireditvi 31. raziskovalnega leta gibanja Mladi za Celje izročil celjskim osnovnim in srednjim šolam 120 izvodov žepnice o Noordungu za 120 raziskovalnih projektov, ki so jih izdelali mladi raziskovalci v šolskem letu 2008/9.

Popoldne istega dne je obiskal Občino Vitanje in 120 izvodov žepnice predal gospodu županu **Slavku Vetricu** ter mag. **Srečku Fijavžu**, direktorju občinske uprave. Žepnice bodo namenjene obiskovalcem spominske sobe Hermana Potočnika Noordunga. Ob tej priliki se je dr. Kobal z obema najpomembnejšima predstavnikoma občine pogovarjal o razvijanju spominske sobe v nacionalno središče za srečevanje ljudi z astronautiko.

Zgodilo se je...

MAJ 2009

Torek, 5. maj

V okviru posvetovanj je sedež SZF obiskal gospod **Gregor Podlogar**, predstavnik javnega zavoda RTV Slovenija v Svetu ustanove. Gost se je z direktorjem SZF, dr. **Edvardom Kobalom** pogovarjal o intenzivnejšem sodelovanju medijev pri uresničevanju poslanstva SZF.

Četrtek, 7. maj

Na povabilo gospoda **Jožeta Mermala**, predsednika BTC, d.d., Ljubljana, se je dr. **Edvard Kobal** s soprogo **Doris Kobal** udeležil slavnostne večerje ob 55. obletnici ustanovitve delniške družbe.

Ponedeljek, 11. maj

Kolegij strokovne službe SZF se je sestel na 11. rednem zasedanju.

Torek, 12. maj

Sedež SZF je obiskal gospod dr. **Rado Lapuh**, sekretar Urada RS za meroslovje, ter se z direktorjem dr. **Edvardom Kobalom** in gospo **Mojco Zupančič**, koordinatorico festivala znanosti, pogovarjal o pripravah na 15. slovenski festival znanosti z mednarodno udeležbo.

Sreda, 13. maj

Na povabilo prof.dr. **Franca Pohlevna**, prejemnika Prometeja znanosti za odličnost v komuniciranju znanosti za leto 2008, se je dr. **Edvard Kobal** v Cankarjevem domu v Ljubljani udeležil otvoritvene razstave »Čar lesa«.

Četrtek, 14. maj

Na povabilo gospe **Bojane Rogelj Škafar**, direktorice Slovenskega etnografskega muzeja, se je dr. **Edvard Kobal** udeležil otvoritve razstave o misijonarju in raziskovalcu Belega Nila dr. Ignaciju Knobleharju (1819-1858). Razstavo je pripravil zunanji sodelavec SZF dr. **Marko Frelih**.

Petek, 15. maj

Dr. **Edvard Kobal** je v studiu Radia Slovenija ob sodelovanju novinarja **Gregorja Podlogarja** posnel oddajo o Hermanu Potočniku Noordungu.

Na povabilo gospoda **Jožeta Mermala**, predsednika uprave BTC,

d.d., Ljubljana, se je dr. **Edvard Kobal** udeležil slovesne položitve temeljnega kamna za 20-nadstropni nebotičnik Kristalne palače.

Dr. **Kobal** se je odzval tudi na povabilo nj. eksc.ga. **Gure Katharine Helwig Vikar**, veleposlanice Kraljevine Norveške v Sloveniji, in se udeležil sprejema ob norveškem državnem prazniku.

Ponedeljek, 18. maj

Dr. **Edvard Kobal** je na tiskovni konferenci Bralne značke Slovenije predstavil prizadevanje SZF na področju promocije vizionarja vesoljskih poletov in bivanja v vesolju Hermana Potočnika Noordunga.

Sedež SZF je obiskal gospod **Gregor Pucelj**, izvršni urednik za znanost pri časniku Delo in predstavnik delniške družbe Delo v Svetu ustanove.

O Noordungu se je v enourni radijski oddaji (Radio Slovenija, 3. program) pogovarjal novinar **Gregor Podlogar** z dr. **Edvardom Kobalom**, avtorjem žepnice Herman Potočnik Noordung, ki je izšla kot prva knjiga v novi zbirki Velikani ustvarjalnosti pri SZF.

Četrtek, 21. maj

V časniku Delo je izšel obsežen intervju z dr. **Edvardom Kobalom** o 15 letih SZF.

Dopoldne je dr. **Kobal** obiskal Leše pri Tržiču, kjer se je sestel z gospo **Metko Kokalj**, predsednico KS Leše, in z gospo **Melanijo Primožič**, direktorico in višjo kustosinjo Tržiškega muzeja. Sogovorniki so dogovorili program obiska ameriške astronautke slovensko-indijskega rodu Sunite Williams v kraju Leše iz katerega izhaja njena prababica Marija Bohinjec (1891-1933). Posebno srečanje astronautke s krajanji bo predvidoma v soboto, 26.09.2009.

Dr. **Kobal** se je v Ljubljani srečal z akademikom **Cirilom Zlobcem** in se z njim dogovoril za prevod pesnikove edine pesmi, posvečene znanosti in dvema akademikoma, pokojnemu Andreju O. Župančiču (1916-2007), patofiziologu in ekologu, ter fiziku Robertu Blincu, za priliko obiska S.

Williams v Sloveniji. V pesmi namreč pesnik **Zlobec** v svojem jeziku predstavi odziv na pogovor s kolegom akademikoma o teoriji valovanja velike praznine kot prapočela veselja in življenja.

Dr. **Kobal** se je na povabilo direktorja Dela Revij, d.d., gospoda **Mateja Raščana**, in gospe **Melite Berzelak**, glavne in odgovorne urednice revije Jana, udeležil v Festivalni dvorani v Ljubljani slavnostne prireditve Znanstvenica leta (po izbiri bralk in bralcev revije Jana). Znanstvenica leta je postala dr. **Bojana Žvan**; med finalistkami pa je bila tudi dr. **Mateja Šmuc**, letošnja prejemnica L'Oreal-Unescove štipendije za mlado slovensko znanstvenico. Projekt je omogočila Krka, d.d., Novo mesto.

Ponedeljek, 25. maj

Dr. **Edvard Kobal** je dal izjavo za Radio Slovenija ob 15. obletnici ustanovitve SZF.

V Prešernovi dvorani SAZU je SZF pripravila slavnostno akademijo ob svoji 15. obletnici. Slavnostni govornik je bil prof. dr. **Rado Bohinc**, predsednik Sveta ustanove SZF, rektor Univerze na Primorskem ter predsednik Slovenske rektorske konference. Članice sveta ustanove so na slovesnosti prejele posebne zahvalne listine. Listine so prejeli tudi prof.dr. **Rado Bohinc**, prof.dr. **Andrej Umek**, predsednik uprave, prof.dr. **Venčeslav Kaučič**, predsednik Znanstvenega sveta in, dr. **Edvard Kobal**, direktor SZF.

Sreda, 27. maj

Na 3. programu Radia Slovenija je potekal Arsov forum o promociji znanosti ter filantropiji. Na forumu so sodelovali dr. **Edvard Kobal**, gospod **Aleš Mižigoj**, predstavnik filantropov SZF, ter mag. **Tomaž Ogrin**, eden najbolj zavzetih promotorjev znanosti v RS.

Četrtek, 28. maj

Dr. **Edvard Kobal** in gospod **Dragan Živadinov** sta gospodu **Mitji Rotovniku**, direktorju Cankarjevega doma v Ljubljani, predstavila promotivni program ob obisku gospe Sunite Williams, astronautke

slovensko-indijskega rodu v Sloveniji letošnjega septembra.

Na sedežu SZF se je pod vodstvom prof.dr. **Milene M. Blažič**, predsednice, sestala na 1. seji komisija nagradnega natečaja spisov in esejev na temo vesoljskih poletov v prihodnosti. Nagradni natečaj je SZF objavila v sodelovanju s časopisno hišo Delo iz Ljubljane.

Petek, 29. maj

Dr. **Edvard Kobal** se je kot predstavnik slovenskih ustanov udeležil 3. zasedanja nadzornega odbora za operativni program razvoja človeških virov za obdobje 2007-2013 v Republiki Sloveniji.

JUNIJ 2009

Sreda, 3. junij – petek, 5. junij

V Ljubljani so v okviru gostiteljske vloge SZF potekala srečanja vodilnih evropskih raziskovalcev na področju ved o življenju, okolju ter planetu Zemlji, ki jih povezuje Evropska znanstvena fundacija (EZF).

Četrtek, 4. junij

Dr. **Edvard Kobal** je na zaključni prireditvi 31. raziskovalnega leta gibanja Mladi za Celje v navzočnosti podžupana Mestne občine Celje gospoda **Franca Rozmana** izročil donacijo 120 knjig o Hermanu Potočniku Noordungu za 120 raziskovalnih projektov mladih.

Dr. Kobal je nato obiskal Občino Vitanje ter vodstvu, gospodu **Slavku Vetricu**, županu, in mag. **Srečku Fijavžu**, direktorju občinske uprave, izročil 120 knjig o Noordungu za obiskovalce spominske sobe.

Prof.dr. **Andrej Umek**, predsednik uprave, in dr. **Edvard Kobal**, direktor SZF, sta priredila slavnostno večerjo za udeležence okrogle mize Stalnega odbora za vede o življenju, okolju in planetu zemlja EZF.

Ponedeljek, 8. junij

Dr. **Edvard Kobal** in dr. **Nejc Jelen**, zunanji sodelavec SZF za področje promocije znanosti, sta se sestala z gospodom **Jožetom Mermalom**, predsednikom uprave, in gospo **Heleno Petrin**, članico ter sekretarko uprave delniške družbe BTC iz Ljubljane v zvezi z letošnjo realizacijo partnerskega projekta »Znanost v BTC-Cityju«.

Sreda, 10. junij

Na 1. zasedanju se je sestala Komisija nagradnega natečaja likovnih del mladih na temo »Dinozavri« pod vodstvom predsednika prof.dr. **Mirka Juterška**.

Petek, 12. junij

Dr. **Edvard Kobal** je v okviru posvetovanj s članicami Sveta ustanove sprejel na sedežu SZF gospoda **Boštjana Pečnika**, vodjo raziskav in razvoja v delniški družbi Gorenje iz Velenja. V uvodnem delu je dr. Kobal predstavil gostu prednostna področja delovanja ustanove, v nadaljevanju pa prisluhnil prizadevanje, Gorenja: Ta so usmerjena v razvoj in uveljavljanje okolju prijaznih in energetske varčnih izdelkov ter v razvoj percepcije potrošnikov v zvezi s tem. Izrednega pomena za Gorenje in njegovo vodstvo pa je pod Franjem Bobincem tudi trajno inoviranje vseh procesov v delniški družbi. Dr. Kobal je ob tem izrazil interes za partnersko projektno sodelovanje takoj, ko bo to mogoče.

Sreda, 17. junij

Dr. **Edvard Kobal**, direktor, in **Mojca Zupančič**, koordinatorica festivala znanosti, sta si ogledala nekatere aktivnosti Dneva znanosti na Osnovni šoli Sostro. Omenjena šola je ena izmed štirih partnerji SZF, ki v letu 2009 sodelujejo v projektu »Dan znanosti in raziskovanja na šoli« programa SZF »Promocija znanosti«, ki ga finančno soomogoča Min. za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo RS.

Dr. **Edvard Kobal** se je odzval povabilu gospoda **Mirka Štularja**, odgovornega urednika 2. programa Radia Slovenija ter obiskal gostitelja. Sogovornika sta razpravljala o vsebinah in oblikah bodočega partnerskega sodelovanja.

Dr. Kobal se je popoldne na Veleposlaništvu Zvezne republike Nemčije v Ljubljani udeležil poslovnega srečanja, ki ga je pripravil nj.eksc. gospod dr. **Joachim Goets**, veleposlanik.

Dr. Kobal se je odzval vabilu **Jožeta** in **Radmile Ciuha** in se v Galeriji Zala v Ljubljani udeležil otvoritve razstave akvarelov akademskega slikarja in grafika **Jožeta Ciuhe**, velikega donatorja SZF.

Četrtek, 18. junij

Dr. **Edvard Kobal** je povabil znanstvenike in popularizatorje znanosti iz Velike Britanije, Egipta in Indije k sodelovanju na 15. slovenskem festivalu znanosti z mednarodno udeležbo »Od podzemlja do zvezd«.

Na osnovne šole v Ljubljani je SZF poslala povabilo za sodelovanje na 15. slovenskem festivalu znanosti.

Ponedeljek, 22. junij

Dr. **Edvard Kobal** je posredoval prof.dr. **Antoninu Zichichiju**, predsedniku Svetovne federacije znanstvenikov, nominacije štirih mladih slovenskih doktorjev znanosti in treh doktorandov za štipendijo te globalne organizacije.

Sreda, 24. junij

Na 13. rednem zasedanju se je sestel kolegij strokovne službe SZF.

Na 2. zasedanju se je sestala Komisija nagradnega natečaja likovnih del mladih na temo »Dinozavri«. Pod vodstvom prof.dr. **Mirka Juterška** so določili nominirance za nagrade ter končno tudi nagrajence natečaja. Ti bodo slovesno razglašeni na otvoritvi 15. slovenskega festivala znanosti dne 22. septembra 2009.

Dr. **Edvard Kobal** se je pozno popoldne v stolnici sv. Nikolaja v Ljubljani udeležil slovesne maše za domovino ob 18. obletnici neodvisne in samostojne Republike Slovenije.

Torek, 30. junij

V okviru posvetovanj s članicami Sveta ustanove SZF je dr. **Edvard Kobal**, direktor, obiskal v NLB, d.d., Ljubljana, predstavnika banke v Svetu, gospoda mag. **Jožeta A. Čibeja**. Srečanje je bilo namenjeno izmenjavo stališč ob pripravi novega srednjeročnega programa ustanove za obdobje 2010-2015 ter pripravi 8. Noordungovega foruma, letos na temo davčnih olajšav za donatorje. Forum bo SZF organizirala konec novembra.

Dr. Kobal se je popoldne udeležil zasedanja Komisije za uveljavitev vloge žensk v znanosti, ki deluje v okviru Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo RS in je potekalo pod predsedovanjem prof.dr. **Tamare Lah Turnšek**.

Donatorji

Priprave 15. slovenskega festivala znanosti z mednarodno udeležbo »Od podzemlja do zvezd« so od 8. maja do 30. junija 2009 podprli z donacijo:

PAVEL GANTAR • LJUBO BAVCON • SIMON OBLAK • FRANCE ARHAR • BOŠTJAN PEČNIK • ANDREJ RAZDRIH • JANEZ STANONIK • ALEŠ GULIČ • DEJAN LEVANIČ • ANTON COLARIČ • VINKO GORENAK • DRAGO OCEPEK • MARJAN SENEGAČNIK • EDVARD KOBAL • FEDOR ČERNE • CVETKA ZALOKAR ORAŽEM • HENRIK NEUBAUER • ZDENKO ROTER • MITJA JERMOL • JANEZ PERGAR • MIROSLAV REBERNIK • FERDINAND TROŠT • STOJAN PETRIČ • IGOR SEGA • RADOJKA VERČKO • ANDREJ ALEKSEJ KRANJČ • SONJA GOLE • LJUDMILA FELE ŽILNIK •

Priprave festivala sta denarno podprli tudi delniški družbi MERCATOR iz Ljubljane in SAVA iz Kranja.

Druga letošnja akcija zbiranja denarnih sredstev med članicami in člani Kluba prijateljev Slovenske znanstvene fundacije je bila namenjena slovenskim raziskovalkam in raziskovalcem ter študentom na domačih in tujih univerzah. Do vključno 30. junija 2009 so donirali:

BARICA MARENTIČ POŽARNIK • KREŠO PUHARIČ • MARTIN PIVK • BORUT BOŽIČ • JOŽE TRONTELJ • LEV KREFT • MARIJAN PEKLAJ • FRANC CVETAŠ • LOVRO ŠTURM • MARKO VITAS • ALOJZ ŠERCELJ • ANDREJA KOCIJANČIČ • JANEZ PODOBNIK • BREDA KROFLIČ • FRANC ŠVEGL • JAKOB LIKAR • TOMAŽ GYERGYEK • ANDREJ ALEKSEJ KRANJČ • ŽAN JAN OPLOTNIK • LUVDIK JEVŠENAK • VLADO DIMOVSKI • MIHA JAPELJ • ROBERT ŠELIGO • JOŽE KRAŠOVEC • MARJETA ŠENTJURČ • ANA BENEDETIČ • GREGOR STRAŽAR • FRANC POHLEVEN • ZDRAVKO MLINAR • STANKO SRČIČ • ROMANA JORDAN CIZELJ • ALENKA MAJCEN LE MARECHAL • JOŽE MAČEK • DANIEL MELAVC • IVAN VIDAV • MIRKO BIZJAK • MARJAN ROŽIČ • VIOLETA BULC • LJUDMILA FELE ŽILNIK •

Informacije izdaja Slovenska znanstvena fundacija z namenom sprotnega informiranja o pomembnih aktivnostih ter dosežkih na področju pospeševanja in promoviranja znanosti na Slovenskem. Prva številka

Informacij je izšla marca 1997.

Izdajatelj: Ustanova Slovenska znanstvena fundacija / Izdajateljsko-založniški center SZF

Za izdajatelja: dr. Edvard Kobal, direktor DSZF

Naklada: 500 izvodov

Razmnoževanje: Kopirservis, d.o.o., Ljubljana